

A solymászat szabályozási rendszere Magyarországon

2022

Tartalom

Preambulum	3
Solymászatról általánosságban	3
Solymászat Magyarországon	4
A solymászat és a természetvédelem	5
Általános szabályok Magyarországon	5
A solymászatra vonatkozó legfontosabb szabályok.....	6
A solymászat szabályozása, gyakorlata külföldön.....	9
Magyarországi solymászat főbb problémái	11
Megoldási javaslatok.....	12
Források	14

„A solymászat egy állócsillag az európai kultúra egén, a leghagyományosabb vadászati mód és kulturális tevékenység.”

(Dr. Aradi János)

Preambulum

A solymászat egy évezredes hagyományokkal rendelkező vadászati mód, melynek során a vadász (solymász) idomított ragadozó madarakkal vad zsákmányt ejt.

Ez a rövid klasszikus definíciója a solymászatnak, mely meg is magyarázza, hogy az eltérő kultúrák és tradíciók ellenére, Európa különböző országaiban alkalmazott solymászati módszerek, miért nagyon hasonlóak, miért nem változtak jelentősen évszázadok, sőt évezredek alatt.

A legfontosabb indok a solymászat állandóságára: a solymászok alapvető vadász eszköze a ragadozó madár (sólyom, héja, sas) semmit nem változott az utóbbi néhány ezer évben (néhány ezer év az evolúció kb. 5 milliárd éves történelmében jelentéktelen időtartam).

A különböző országokban élő solymászok solymászathoz való hozzáállása, mentalitása, nagyon hasonló, közel azonos. Ez a tény egy nyomós indok az európai solymászok eddigieknél is intenzívebb összefogására, elsősorban a solymászatot szabályzó rendeletek, törvények területén, melyeknek azonosnak, vagy közel azonosnak kellene lennie szerte Európában. Ennek a célnak az elérését segíti elő a V4 országok összefogása a solymászat területén.

Solymászatról általánosságban

Európa történelme során mindig az eltérő kultúrák és tradíciók hazája volt. A solymászat azonban az egyik olyan közös örökség, melybe mindenben megegyező hagyományok tartoznak.

A solymászat egy közösségi életforma, melynek középpontjában a ragadozó madarak és a természet szeretete, a vadászat ismerete, a vadászmadarak betanítása, tenyésztése valamint a fiókák felnevelése áll. A solymászok vállalt missziója a hagyományok ápolása, szemléletformálás és tanítás, valamint a solymászati ismeretek átadása.

Ide tartozik a ragadozó madarak és a természet szeretete, a vadászat ismerete ugyanúgy, mint a vadászmadarak betanítása, tenyésztése, felnevelése, tradicionális solymászati felszerelések elkészítése, használata, a történelmi solymázmúlt feltárása, a hagyományok ápolása, szemléletformálás és tanítás, a solymászati tudás átadása, solymászati rendezvények szervezése és megtartása, közösségépítés, helyi közösségek bevonása, továbbá a solymászat képviselője hazai és nemzetközi rendezvényeken.

A solymászat, mint ma is élő ősi hagyomány a legártalmatlanabb a környezetére, ezért az, hogy fenn marad-e, attól függ, hogy milyen széles tömeggel tudjuk megismertetni e hagyomány ápolással együtt járó gondolkodásmódot, a környezet és természet védelmének szükségességét.

Minden országban egyesületek segítik a solymászok munkáját és nemzetközi szövetség fogja össze a világ solymász szervezeteit.

A solymászat legalább 4000 éves múltra tekint vissza, létezésére a legkorábbi időkől is maradtak fenn bizonyítékok. A gyűjtögető-nomád vadász valahol Belső-Ázsia pusztáin tartott, nevelt és szelídített vadászmadarat, mely ösztönének engedelmessé vádászni kezdett majd visszatért az emberhez. Így indult hódító útjára a solymászat.

Solymászat Magyarországon

A magyarság solymászati múltja több, mint ezer évre tekint vissza, hozzá tartozik a magyarságtudathoz, és mint ilyen végigvonult az egész történelmén.

A honfoglaláskor már egy solymászatot magasan művelő nép jött a Kárpát-medencébe, virágkorát hazánkban az államalapítástól az 1600-as évekig élte. Később már számos feljegyzés, írásos emlékmű, dombormű tanúskodik a Magyarországon virágzó solymászatról, végigvonul a magyar történelmen, királyok, uralkodók üzték, és egészen a 17. századig meghatározó szerepe volt, de máig fennmaradt Magyarországon.

A hagyományos vadászati módok közül legnagyobb létszám világszerte a solymászoké, valamint a legrangosabb elismerésben is eddig a solymászat részesült, mint UNESCO kulturális világörökség, és sok országban a nemzeti kulturális örökség része.

Hazánkban 2010-től a Védett Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékén szerepel, 2012-től „A solymászat élő öröksége” címmel, multinacionális felterjesztésként az UNESCO emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listáján szerepel valamint 2013-tól a HUNGARIKUM kitüntető cím birtokosa is.

Magyar Solymász Egyesület vallja, hogy a természetvédelem, a valaha élt és a mai solymászok mindenkori tevékenységének a része. A solymászat a történelme alatt bebizonyította, a más tevékenységeknél oly áhított „fenntartható fejlődés” elvét.

A solymászat és a természetvédelem

A solymászat sok szállal kötődik a természethez, a természet megőrzéséhez. A ragadozó madarak ismerete, élőhelyükön való megfigyelésük, a solymászmadarakkal való együttélés, a zárttéri tenyésztésük olyan tudományos ismeretekkel ruházzák fel a solymászokat, amelyek a szabad természetben nem, vagy csak ritkán és felületesen sajátíthatók el. Ez a tudás jól kamatoztatható a ragadozó madárvédelemben, a természetvédelemben.

Az eltelt évezredek alatt a solymászó ember megtanulta, hogy a ragadozó madarak vadon élő állományát csak oly mértékben lehet hasznosítani, hogy az ne okozzon csökkenést a ragadozó madarak állományában, egyúttal biztosítva a jövő nemzedékek solymászatát is.

A XX. század éveiben az ipar és mezőgazdaság ugrásszerű fejlődését, területfoglalásukat, az új és erős rovarölő szerek, főként a DDT bevezetését, a legtöbb ragadozó madár faj megsínylette. A solymászat a megváltozott helyzethez rugalmasan alkalmazkodott, kidolgozta a ragadozó madarak zárttéri szaporítását, tenyésztését.

A tenyésztett ragadozó madarak általános bevezetésével a solymászat biztos alapokra került, a tenyésztés során megszerzett tudást pedig – elsősorban a nyugati államokban – a természetben jelentősen lecsökkent ragadozó madár állomány gyors felfejlesztéséhez, ragadozó madár visszatelepítési programokban használták fel.

Célunk bebizonyítani, hogy a természetvédelem, a ragadozómadár-védelem és a solymászat nem ellentétes, hanem összeegyeztethető tevékenységek, számtalan kölcsönös együttműködési lehetőséggel! Célunk továbbá a magyar solymászat – természetvédelmi érdekek sérelme nélküli – fejlesztésének irányait meghatározni, különös tekintettel az EU mértékadó országaiban folytatott solymászat gyakorlatára.

Általános szabályok Magyarországon

- Védelemben részesülő állatfajok egyedének tartásához, a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges, az engedély a kérelemben meghatározott időtartamra, de legfeljebb öt évre adható.
- Védelemben részesülő állatfajok keresztezésére, illetve hibridjeik tenyésztésére csak természetvédelmi érdekből adható engedély.

- A védelemben részesülő állatfajok tenyésztésére adott engedély a szaporulat tartására nem jogosít, ezt külön kérelmezni kell a természetvédelmi hatóságnál. Tenyésztési engedély csak akkor adható, ha az engedélyes a szaporulat jogszerű elhelyezéséről gondoskodni tud, és az erre vonatkozó szándéknyilatkozatot kérelméhez mellékeli.

A solymászatra vonatkozó legfontosabb szabályok

(2022. augusztus 1-jén lépnek hatályba)

1. Előzetes kérelmezésen alapuló rendszer, minden solymászati tevékenységet előzetesen a hatóságtól kérelmezni kell és az engedély megszerzése után végezhető a tevékenység.
Behozatali engedély, tartási engedély, bemutatási engedély, hasznosítási engedély a madártartáshoz. Tenyésztési engedély, átadási engedély, kiviteli engedély és bejelentés megtétele a madár átadásáról, az újonnan tenyésztett madarakra vonatkozóan. Az engedélyeket a hatóság határozatban adja ki.
2. DNS vizsgálat a madarokról kötelező. Genetikai profil: egyedi azonosításra vagy az egyed leszármazásának igazolására alkalmas, genetikai markereken alapuló laboreredmény
3. Ez a szabályozás kiterjed
  - a) a védett, fokozottan védett, illetve az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok egyedeire
  - b) az előző pontban nem szereplő, nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfajok egyedeire;
  - c) az előző pontok szerinti állatfajok és a természetvédelmi oltalom alatt nem álló állatfajok közötti keresztezésekkel és keresztezésekből létrejött hibridekre.
4. Solymászmadárnak kizárólag a következő pontban felsorolt madárfajok azon egyedei minősülnek, amelyeket solymászati célra tartanak.
5. Solymászati célra – a Nemzetközi solymásztalálkozó megrendezése céljából külföldről behozandó egyedei kivétellel – tartási, hasznosítási, bemutatási engedély kultúrtörténeti hagyományápolás céljából természetes személynek csak héjára (*Accipiter gentilis*), karvalyra (*Accipiter nisus*), szirti sasra (*Aquila chrysaetos*), szalagos álölyvre (*Parabuteo unicinctus*), északi sólyomra (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyomra (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyomra (*Falco peregrinus*) adható. Vadon élő állományból történő befogásra és solymászati célra történő hasznosításra engedély nem adható.

6. A solymászati célra tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt kapott természetes személy részére engedélyezhető
  - a) nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő fajok egyedének tartása, hasznosítása és bemutatása közérdekből, valamint kártevők elleni biológiai védekezés céljából,
  - b) engedéllyel tartott solymásmadárral történő, kártevők elleni biológiai védekezés.
7. Nemzetközi solymásztalálkozó megrendezése céljából héjára (*Accipiter gentilis*), karvalyra (*Accipiter nisus*), szirti sasra (*Aquila chrysaetos*), szalagos álölyvre (*Parabuteo unicinctus*), északi sólyomra (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyomra (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyomra (*Falco peregrinus*) külföldről, a nemzetközi solymásztalálkozó időtartamára a külföldi résztvevők által behozandó egyedeire a solymászati célra alakult egyesület részére is adható tartási, hasznosítási, bemutatási engedély.
8. Kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősül a solymászatnak, mint történelmi vadászati módszernek a természetvédelmi jogszabályokkal összeegyeztethető gyakorlása, az ehhez szükséges solymásmadarak hazai létszámának fenntartására irányuló tenyésztés, továbbá az idomítás, valamint a solymászat, mint vadászati módszer – szervezett rendezvényen történő – ismeretterjesztési célú gyakorlati bemutatása
9. Természetes személy vadon élő állományból kivett héjából (*Accipiter gentilis*) és karvalyból (*Accipiter nisus*) egyidejűleg legfeljebb 2 példány tartására jogosult.
10. A solymásmadár tartására vonatkozó engedély az egyednek az országból az Európai Unió valamely tagállamába történő kivitelére és onnan 30 napon belüli visszaszállítására is jogosít, ha a szállítást a tartási engedély jogosultja személyesen végzi.
11. Solymászati célra tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az a természetes személy kaphat, ha tevékenysége közérdeket szolgál; nagykorú; valamint
  - a) solymászati tevékenységre jogosító természetvédelmi vizsgát tett, vagy a vadászvizsgát megelőző tanfolyamról, a vadászvizsgáról és a kiegészítő vizsgákról szóló rendelet szerint ragadozó madárral való vadászatra feljogosító kiegészítő vizsga elméleti vizsgarészét 2022. augusztus 1. után sikeresen teljesítette,
  - b) nyilatkozik arról, hogy a solymásmadarat kultúrtörténeti hagyományápolás céljából kívánja tartani, hasznosítani, illetve bemutatni, valamint

- c) tenyésztési célú hasznosítási kérelem esetén legalább 5 év solymásmadár-tartási gyakorlattal rendelkezik.
12. A solymásmadár-tartási engedély kiadásának feltétele a minisztérium honlapján közzétett mikroszatellita markerek alapján meghatározott genetikai profil benyújtása a természetvédelmi hatósághoz. A szalagos álölyv (*Parabuteo unicinctus*) tartási engedélyéhez genetikai profil benyújtása nem szükséges. Solymásmadár külföldről történő behozatala esetén a genetikai profilt a behozatal napjától számított legfeljebb 60 napon belül kell benyújtani. Nemzetközi solymásztalálkozó megrendezése céljából kérelmezett solymásmadár-tartási engedélyhez genetikai profil benyújtása nem szükséges.
  13. A solymászati tevékenységre vonatkozó vizsgálattal egyenértékűnek minősülhet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.
  14. A solymásmadarakat szirti sas (*Aquila chrysaetos*) esetében legalább 28 m² alapterületű és 3 méter magas, az északi sólyom (*Falco rusticolus*), a Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), a vándorsólyom (*Falco peregrinus*), a szalagos álölyv (*Parabuteo unicinctus*) és a héja törzsalakja (*Accipiter gentilis gentilis*) esetében legalább 12 m² alapterületű és 2 méter magas röpdében kell elhelyezni. Egy röpdében legfeljebb 2 madár, továbbá függetlenné válásukig a tenyészpár utódai tarthatók.
  15. A vadászati célra tartott solymásmadarak esetében a hagyományos tartásnál alkalmazott kerti ülőke, magasállvány, illetve repítődrótos elhelyezés rendszeres röptetés mellett alkalmazható.
  16. A 2022. augusztus 1-je előtt már végleges tartási engedély alapján tartott solymásmadarak esetében a genetikai profil benyújtásának határideje 2022. 12. 31.
  17. A szaporulat tartására irányuló kérelmet a szaporulat születését, kelését követő 30 napon belül kell a természetvédelmi hatósághoz benyújtani.
  18. Szakmai hozzáértés igazolására vadász és solymász elméleti és gyakorlati vizsgát kell tenni, Ezen kívül természetvédelmi vizsgát is kellett tenni 2022 augusztus 31. előtt.

A solymászat szabályozása, gyakorlata külföldön

(Összehasonlító elemzés, részlet)

1. A madarak beszerzési forrásai szerint
  - Természetből származó madarak USA 10%, Európa 1%
  - Magyarországon a tenyésztett madarak magán tulajdonban vannak
2. A vadászható fajok helyzete és a vadászati törvények hatása
  - Hazánkban ez nem befolyásolja a solymászatot (sajnos)
  - Külföldön, elsősorban USA-ban, Angliában és részben Belgiumban, külön vadászati idények vannak kijelölve a solymászatra
3. A hagyományok hatása
  - Ez a szempont kevésbé van figyelembe véve
  - Jelentősége elsősorban akkor van, ha egy olyan országba szeretnék bevezetni a solymászatot, amelyben emberemlékezet óta nem volt solymászat
4. Solymásmadarak természetből való beszerzése
  - A következő országokban lehetséges: Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország, Írország, Magyarország
  - USA – kötelező (az USA több államában a kezdő solymász be kell, hogy fogjon egy vörösfarkú ölyvet, be kell, hogy idomítsa és a madár és ezzel saját maga tudását be kell, hogy mutassa.)
5. A 21. századra jellemző specifikumok
  - Reptetés kevés valódi vadászattal
  - Tenyésztés kis méretekben saját és a baráti kör részére
  - Profit orientált tenyészetek
  - Hibridek problémái
  - Madarak azonosítása
  - Telemetry
6. Mit kell szabályozni?
  - Madarak beszerzését (tenyésztését)
  - Madarak birtoklását
  - Madártartás körülményeit

- Madarak transzportját
  - Madarakkal történő vadászatot
  - Madarak visszaengedését a természetbe
- 7.** Hogyan kell szabályozni?
- Minimális adminisztrációval (Ebben Magyarország nem áll jól! Az USA-kitűnően megoldotta)
- 8.** USA-beli jellegzetességek
- 14 éves kortól lehet solymászni, mint „kezdő osztályú solymász” egy idősebb felügyelete mellett (2 év). Ezután 5 évig, mint „általános osztályú solymász”. Ezután lesz „mester fokozatú solymász” Minden fokozat vizsgálathoz kötött
  - Vadon fogott madarak tarthatók, de a Harris héja, vándorsólyom és vadászsólyom befogáshoz engedély kell és ezeket megfelelő jelzéssel kell ellátni. Ezek közül a fajok közül csak évente egyet foghat be a mesterfokozatú solymász. Más ragadozómadarak beszerzéséhez nem kell engedély.
  - Tenyésztett madarakat zárt gyűrűvel kell ellátni. A hibridek tenyésztését nem korlátozzák. Speciális solymász-vadász szezonok Az engedélyeket államonként adják ki, kisebb eltérések vannak a szabályozásban.
- 9.** Európai jellegzetességek
- A solymászat szabályozása EU országaiban általában Miniszteri Rendeletekkel történik, a flexibilis reguláció érdekében. Belgiumban és az Egyesült Királyságban külön solymász-vadászati szabályzat van. Minden madár befogása engedélyhez kötött.
  - Nem alakult ki egész Európára érvényes szabályzat. Egyetlen általános jellegzetesség, hogy szigorúbb és bürokratikusabb, mint az USA-ban.
- 10.** A solymászat szabályozásában való eltérések okai sokfélék, melyek közül a legfontosabbak a következők:
- Hagyományos tevékenység-e a solymászat vagy sem?
  - Politikai berendezkedés.
  - Az ország ragadozómadár állományának helyzete.
  - Az ország gazdasági társadalmi berendezkedése.
  - A természetvédelem szakmai színvonala.
  - Törvényalkotók egyéni jellegzetességei

- Az IAF-nek (International Association for Falconry and Conservation of Birds of Prey) 48-országból 63 szervezet a tagja. A solymászat, mint vadászat valamint a ragadozómadarak tartásának szabályozása országonként óriási eltérést mutat

Magyarországi solymászat főbb problémái

1. Különbözőek a vonatkozó törvények
  - madarak tartása: állatvédelmi és a természetvédelmi törvény (szigorú, bürokratikus, életszerűtlen, anyagilag felesleges, nagy terhekkel jár)
  - solymászat: vadászati törvény és jogszabályok szabályozzák (jogilag rendezett)A természetvédelem előszeretettel keveri össze a két dolgot.
2. Alapvető probléma: a tenyésztett madarakat ugyan úgy kezelik, mintha a természetben lennének.
  - az EU-s szabályozással ellentétesen Magyarországon a természetvédelmi szabályozások nem tesznek különbséget az egyedek között. ugyanazt a jogszabályt alkalmazzák a tenyésztett és a vadon élő madarakra is
3. Csak tenyészetekből származó ragadozó madarakat lehet solymászatra használni. 1100 éves hagyományt, a vadonból származó madarak, héja és karvaly solymászati hasznosítását szüntette meg a természetvédelmi kormányzat egy tollvonással, az új szabályozással.
4. Nem lehet hibrid sólyommal vadászni, a világ más részein lehet.
5. A természetvédelem által meghatározott fajú ragadozó madarakat lehet solymászatra használni. Több tradicionálisan használt faj hiányzik a listáról.
6. A vadászati hatóság úgy adhat ki vadászati engedélyt külföldinek, ha előzetesen a madár részére a természetvédelmi hatóság által előírt behozatali illetve kiviteli engedélyt beszerezte (igen sok pénzért). Ez az eljárás ellentétes az EU irányelvvel, miszerint nem gátolhatnánk vám jellegű tételekkel az áruk szabad áramlását.
7. Az egész EU-ban szabadon lehet közlekedni legális solymász madárral. Kivéve Magyarországot. Ezzel utolsó helyre kerültünk az európai modernizáció folyamatában. Egy EU-s országban jogszerűen tartott madárral nem utazhatnak be hazánk területére EU állampolgárok, ha az a faj nem szerepel az 5 engedélyezett faj között.

8. A tiltólistás fajok száma (kerecsensólymot és hibrid madarak) a nálunk élő ragadozó madár fajok nagyon nagy %-át érintik. A civilizált világ legnagyobb részén ilyen korlátozások nincsenek. Ha egy külföldi (arab, szlovák, német osztrák, EU-s, nem Eu-s stb.) országból származó solymásztársunk be szeretne ilyen fajokkal utazni, akkor az igen drága import és export engedélyek kérelmét el fogják utasítani és nem utazhat be az országunkba a madarával.
9. Kevés a valódi vadászat
10. Tenyésztés csak saját és a baráti kör részére valósul meg, profitorientált
11. Madarak azonosítása – DNS minta

Összefoglalva

A solymászat hazai szabályozása más nemzetek hasonló szabályzatához képest rendkívül elavult. A magyar természetvédelem sajnos évtizedek óta teljesen felesleg bürokráciával nehezíti meg a magyar solymászok életét, lehetetleníti el a külföldi kapcsolatok építését és fenntartását. Alapvetően hibás megközelítésben alkalmazza az engedélyezési eljárásban a védett faj és tenyésztett egyed státuszát.

Megoldási javaslatok

1. Az EU-s szabályozáshoz való igazodás:
  - A természetből származó madarakra kell csak befogási, tartási stb engedély a tenyésztettekre nem. Mivel ezek a madarak soha nem képezték a természet részét, a magyar természetvédelemnek nem kellene, hogy legyen felettük engedélyezési jogköre.
  - Nem a magyar állam, hanem magántulajdonban lévő állatok, így státuszuk gyakorlatilag a természetett növény, vagy a tenyésztett hobbi állatokhoz hasonló.
  - A nem őshonos fajok esetében, mivel ezek nem védett fajok, a tartás és tenyésztés bürokráciája megoldott. Ehhez kell hasonlatossá tenni a Magyarországon honos, védett fajok tenyésztett egyedeinek tartását is. Ebben az esetben is a vadászatra való használhatóságot el kell különíteni.
  - A hobbiból tartott madarak esetében csak az állatvédelmi törvényeket kell figyelembe venni, a vadászatra való használatnál pedig a vadászati törvényt.
2. Egy modern szabályozás létrehozásához szükséges:
  - Szigorúan tudományos alapon történő döntés.
  - A józan ész logikáját követő korrekt megfontolás.

3. A solymászat két oldalról is befolyásolja a természetet:
  - A vadászat eszközei, a ragadozó madarak, is a természetből származhatnak.
  - A zsákmányállatok is természet részei
4. A szabályozás az alábbi szempontokat vegye figyelembe:
  - A solymászatra használt ragadozó madár populáció természetbeni állapotát.
  - A madarak beszerzési forrásait.
  - A vadászható fajok helyzetét és a vadászati törvényeket.
  - Az illető terület, ország vadászati hagyományait.
  - A 21. századra jellemző specifikumokat.

Források

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról
- 136/2022. (IV. 7.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/147/EK IRÁNYELVE. (2009. november 30.)
- Dr. Aradi János: A solymászat szabályozása gyakorlata külföldön; Összehasonlító elemzés